

Alus: Vabariigi Valitsuse 6. jaanuari 2011. a määrus nr 2
„Gümnaasiumi riiklik õppekava”
Lisa 6
(muudetud sõnastuses)

Valikkursus: NÜÜDISKUNST JA SELLE ARENGUSUUNAD

Humanitaar-sotsiaalsuuna õpilastele (kunsti valikkursus)

35 tundi

ÜLDALUSED

Õppeaine eesmärgid

Gümnaasiumi kunstiõpetusega taotletakse, et õpilane:

- 1) Tunnetab kunsti potentsiaali ning näeb selle rakendusvõimalusi nii enese elu ja tegevuse kui ka ümbritseva maailma mõtestamise, mõjutamise ja kujundamise vahendina;
- 2) Orienteerub kunsti arenguloo põhilistes küsimustes ja etappides;
- 3) Mõistab kunsti ja visuaalkultuuri seoseid ühiskondlike protsesside ning teiste valdkondadega;
- 4) Tajub nüüdisaegse kunsti olemust (kontekstuaalsust, kontseptuaalsust jne) ning aktsepteerib selle mitmekesisust;
- 5) Oskab uudishimulikult ning loovalt püstitada, tõlgendada ja lahendada erineva iseloomuga probleemilahenduslikke ülesandeid;
- 6) Rakendab loovas eneseväljenduses erinevaid kunstilisi väljendusvahendeid ja tehnilisi võtteid;
- 7) Väärtustab ning toetab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnahoidlikku mõtteviisi.

Õppeaine kirjeldus

Gümnaasiumi kunstiõpetuse lähteülesanne on toetada õpilase tervikliku maailmapildi kujunemist, milles on oluline osa kunstiloo ja nüüdisaegse visuaalse keskkonna tundmaõppimisel. Kunsti arengut vaadeldakse laiemalt, luues seoseid kultuuri, ühiskonna ja ajaloo. Toetatakse positiivse suhtumise kujunemist kunstisse kui valdkonnasse.

Gümnaasiumi kunstiõpe loob teemadega läbivate baasi kunsti ja visuaalkultuuri vormi- ja pildikeele mõistmiseks ning kultuuride mitmekesisuse väärtustamiseks.

Nüüdisaegse kunsti, disaini, keskkonna ja virtuaalse meediakeskkonna käsitlemisel on peamine rõhk konteksti ning sõnumi analüüsil. Oluline on kunsti ja visuaalse kultuuri mõtestamine tänapäeva kultuurikontekstis. Kunsti käsitlemisel tuuakse võimalikult palju paralleele Eesti kunsti ja kultuuriga ning näiteid nende kohta.

Kunstialane loov tegevus võimaldab nautida kunsti loomist ning arendada väljendusoskust, toetab emotsionaalset ja isiklikku arengut. Kunstiõppe ülesanne on toetada õpilase loova mõtlemise, seoste loomise ja probleemilahenduste oskuse arenemist.

Õppesisu on jaotatud tinglikult kolme plokki:

- 1) TEA! Ehk sisulis-struktuuriline ülevaade (kunsti ajalugu ja olemus, nüüdiskunsti sünd ja arengusuunad);
- 2) MÕTLE! Ehk temaatiline, seoseid loov ja teadmisi laiendav osa (ajastuid läbivad teemad ning võrdlused);
- 3) LOO! Ehk uurimuslik, praktiline ja kinnistav osa (õppekäigud ning loomingulised ja uurimuslikud projektid).

Valikkursus humanitaar-sotsiaalsuuna õpilastele võimaldab teemadega tegeleda süvitsi, põhjalikumalt uurida ja teostada loovtöid kaasaegse kunsti võtmes. Kaasaegset, postmodernistlikul paradigmat põhinevat kunsti võib iseloomustada kui sotsiaalset, interdistsiplinaarset ja probleemikeskset nähtust. Õpilased uurivad ja analüüsivad kaasaegseid kunstisuundi (kontseptuaalset -; kogukonna-; sotsiaalset-poliitilist -; uurimuslik-dokumentaalset - ja meeltepõhist kunsti).

Õppesisu

1) Postmodernism ja nüüdiskunst.

Vaatenurkade paljusus. Popkunst. Hüperrealism.

Igapäevaeltu tungimine kunsti. *Happening*, kehakunst, maakunst.

Konseptualism, idee kui kunst. Kunstiteose kui objekti kadumine. Kunstiliikide piiride hajumine. Mäng minevikuga, tsitaat, remiks, paroodia.

Sotsiaalkriitiline kunst. Kunstnike ja vaatajate koostöö. Kollektiivsus ja anonüümsus kunstis.

Kunstimeediumite paljusus. Maalikunst. Installatsioon. Fotokunst. Videokunst.

Performance.

Kunst linnaruumis. Interaktiivne meediakunst. Netikunst.

Meediakeskkond. Meediatarbija kui mõjutaja ja mõjutatav. Erinevad suhtluskeskkonnad.

Väljendusvahendid visuaalses kommunikatsioonis.

Autoriõiguste probleemistik. Kunstiga seotud elukutsed.

2) Nüüdiskunsti nähtusi võrdlevad teemad

Abstraktsus ja kujutavus kunstis: vorm, kujund, värv, tähendus.

Kunsti suunad/stiilid ja paralleelid teistes kunstiliikides: muusika, film, kirjandus, teater jt.

Kunstiajaloo stiilide ja teoste tsitaadid nüüdisaja kunstis ja visuaalkultuuris.

Kunstiteos ja kontekst: vaatajad, koht ning aeg.

3) Loomingulised ja uurimuslikud projektid, õppekäigud

Individuaalne töö „Tänavakunst“ - pildistamine, analüüsimine ja essee kirjutamine.

Rühmatöö – sotsiaalkriitilise teose kavandamine linnaruumi või oma kodu lähedale.

Paaristöö „*Performance*“ – kunstniku loomingu uurimine, rühmatööna *performance* loomine ja videofilmi tegemine.

Rühmatöö „Maakunst“ - installatsiooni loomine.

Õppekäik nüüdiskunsti näitustele KUMU-s ja galeriides.

Gümnaasiumi õpitulemused

Õpitulemused kajastavad õpilase rahuldavat saavutust.

Gümnaasiumi lõpetaja:

- 1) Seostab kunsti arengusuundi ja ilminguid ühiskonnaelu korralduse, religiooni, teaduse, tehnoloogia jm mõjudega; on salliv kultuurierinevuste suhtes;
- 2) Tunneb visuaalse kultuuri kui valdkonna ülesehitust ja seoseid peamiste tegevusalade tasandil (kunst, arhitektuur, disain, visuaalne kommunikatsioon jne);
- 3) Märkab ning mõistab kunsti ja visuaalkultuuri mõjusid ühiskonnale ning keskkonnale nii ajaloos kui ka tänapäeval;
- 4) Võrdleb ja analüüsib kunstiteoseid, otsides neis vastava ajastu temaatikat, sõnumeid ning visuaalset vormikeelt; iseloomustab üldjoontes kunstiteoste ajalist ja stiililist kuuluvust;
- 5) Tõlgendab ning analüüsib nüüdiskunsti teoseid ja erinevaid teostusviise (nt maal, installatsioon, video, kohaspetsiifiline kunst) ning märkab nüüdiskunsti seoseid teiste valdkondadega (nt meedia, reklaam, poliitika);
- 6) Väärtustab uuenduslikku, inimsõbralikku ja keskkonnasäästlikku arhitektuuri ja disaini; analüüsib ning võrdleb esemelise keskkonna ja visuaalse kommunikatsiooni ilminguid;
- 7) Püstitab iseseisvalt loomingulisi ja uurimisülesandeid ning otsib neile lahendusi, arendades kontseptsioone ja kavandades teoseid;

- 8) Rakendab oma ideede väljendamiseks sobivaid visuaalseid jm kunstilisi väljendusvahendeid ning tehnilisi töövõtteid ja –vahendeid; oskab ja julgeb eksperimenteerida;
- 9) On oma loovates lahendustes eetilise, mõistab kunstniku vastutust; arvestab keskkonna- ja kultuuripärandi kaitse nõudmisi;
- 10) Esitleb oma loomingut ja uurimistulemusi, kasutades ainealast terminoloogiat.

Õppetegevused

Õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) Lähtutakse õppekava alusväärtustest ja oodatavatest õpitulemustest;
- 2) Võimaldatakse õppida üksi ja rühmas, kasutades erinevaid õppemeetodeid ning arvestades õpilaste õpistiile;
- 3) Kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: ateljee, loodus- ja linnakeskkond, virtuaalkeskond, muuseumid, näitused jne;
- 4) Rakendatakse praktilises loomingulises tegevuses eelkõige nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja –vahendeid (kollaaž, ruumilised seaded, digitaal-pildid, video, *performance* jne);
- 5) Pööratakse suurt tähelepanu õpilaste analüüsi- ja eneseväljendusvõime arendamisele kunstiteoste esitlemisel;
- 6) Valikkursus võimaldab õpilastel tegeleda lisaks moodsatele segatehnikatele ka traditsiooniliste kunstitehnikatega nagu õlimaal ja erinevad graafikatehnikad. Võimalusel ja õpilaste soovil end arendada, katsetatakse klaasisulatustehnikaid, keraamikat ja portselani.

Hindamine

Õpitulemusi hinnates lähtutakse gümnaasiumi riikliku õppekava üldosas ja teiste hindamist reguleerivates õigusaktides esitatud hindamise käsitlusest. Hindamise eesmärk on anda õpilasele motiveerivat tagasisidet, arendada eneseanalüüsi oskust ning toetada tema visuaalse väljendusviisi leidmist ja arendamist.

Hindamisobjekt on nii tööprotsess kui ka lõpptulemus (loovtööde arendamise eksperimendid ja valminud teos, visuaalne väljendusoskus ja aruteludes osalemine, kunstiteose analüüs ja uurimistööd jne). Õpilane võib aktiivselt osaleda hindamises nii oma arengu teadliku jälgimise (nt õpimapp, portfoolio) kui ka oma valikute ja arvamuste põhjendamise kaudu.

Õpilane peab alati teadma, mida hinnatakse ning mis on hindamise lähtekohad ja kriteeriumid. Ülesannete laadi valides ja hindamisaspekte kindlaks määrates tuleb väärtustada oskust leida asjakohast infot, seda tõlgendada ja järeldusi teha. Kirjalike ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid parandatakse ka õigekirjavead, mida hindamisel ei arvestata.